

Trešdiena, 2015. gada 28. oktobris

P8_TA(2015)0385

Eiropas strukturālie un investīciju fondi un pareiza ekonomikas pārvaldība**Eiropas Parlamenta 2015. gada 28. oktobra rezolūcija par Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem un pareizu ekonomikas pārvaldību: norādes Kopīgo noteikumu regulas 23. panta īstenošanai (2015/2052(INI))**

(2017/C 355/06)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par norādēm par to, kā piemērojami Regulas (ES) Nr. 1303/2013 23. pantā paredzētie pasākumi, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību (COM(2014)0494) (turpmāk "Norādes"),
- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 4., 162., 174. līdz 178. un 349. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 ⁽¹⁾ (turpmāk "KNR"),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par 23. pantu, kas iekļauts paziņojumā par Regulu (ES) Nr. 1303/2013 ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2013. gada 8. oktobra rezolūciju par reģionālo un vietējo pašvaldības iestāžu budžeta ierobežojumu ietekmi uz ES struktūrfondu izdevumiem dalībvalstīs ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 20. maija rezolūciju par kohēzijas politikas ieguldījumu Lisabonas mērķu un stratēģijas "ES 2020" mērķu sasniegšanā ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2014. gada 26. februāra rezolūciju par Eiropas Komisijas 7. un 8. progresa ziņojumu par ES kohēzijas politiku un 2013. gada stratēģisko ziņojumu par programmu īstenošanu 2007.–2013. gadā, ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2014. gada 22. oktobra rezolūciju par Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu: 2014. gada prioritāšu īstenošana ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 23. jūlijā publicēto Sesto ziņojumu par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju — leguldījumi darbvietās un izaugsme: Attīstības un labas pārvaldības veicināšana ES reģionos un pilsētās,
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada 18. aprīļa ziņojumu "Kohēzijas politika — 2013. gada stratēģiskais ziņojums par programmu īstenošanu 2007.–2013. gadā" (COM(2013)0210),
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2015. gada 12. februāra atzinumu par norādēm par pasākumiem, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESIF) efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību,

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.⁽²⁾ OV C 375, 20.12.2013., 2. lpp.⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0401.⁽⁴⁾ OV C 161 E, 31.5.2011., 120.lpp.⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0132.⁽⁶⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2014)0038.

Trešdiena, 2015. gada 28. oktobris

- ņemot vērā Parlamenta 2014. gada janvāra pētījumu “Eiropas ekonomikas pārvaldība un kohēzijas politika” (Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, B departaments — Struktūrpolitika un kohēzijas politika),
 - ņemot vērā Parlamenta 2014. gada decembra ziņojumu “Eiropas strukturālie un investīciju fondi un pareiza ekonomikas pārvaldība: pamatnostādnes Kopīgo noteikumu regulas 23. panta īstenošanai” (Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, B departaments — Struktūrpolitika un kohēzijas politika),
 - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
 - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu un Budžeta komitejas un Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas atzinumus (A8-0268/2015),
- A. tā kā kohēzijas politika ir uz LESD balstīta politika un Eiropas solidaritātes izpausme, kuras mērķis ir stiprināt ES ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un jo īpaši mazināt atšķirības starp reģioniem, lai veicinātu līdzsvarotu un harmonisku sociāli ekonomisko attīstību; tā kā tā ir arī investīciju politika, kas veicina stratēģijas “Eiropa 2020” jeb stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanu;
- B. tā kā ar kohēzijas politikas pašreizējo tiesisko regulējumu vienlaikus tiek veidota saikne ar ES stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, Eiropas pusgadu un ES 2020. gada integrētās stratēģijas pamatnostādņēm, kā arī ar konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem (CSR) un Padomes ieteikumiem, šai politikai tomēr ir ļoti specifiski uzdevumi, mērķi un horizontālie principi;
- C. tā kā Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu (ESI fondu) pašreizējā tiesiskā regulējuma mērķis ir pastiprināt koordināciju, papildināmību un sinerģiju ar citām ES politikas jomām un instrumentiem;
- D. tā kā ir pierādījies, ka laba pārvaldība un efektīvas publiskās iestādes ir būtiskas ilgtspējīgai un ilgtermiņa ekonomikas izaugsmei, darbvietu radīšanai un sociālajai un teritoriālajai attīstībai, savukārt mazāk pierādījumu ir par makroekonomiskajiem faktoriem, kuri ietekmē kohēzijas politikas darbību;
- E. tā kā ekonomikas un finanšu neprognozējamība un juridiskā nenoteiktība var samazināt publisko un privāto investīciju līmeni, apdraudot kohēzijas politikas mērķu sasniegšanu;
- F. tā kā norādes attiecas uz pirmo pasākumu kopumu, saistot ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību saskaņā ar KNR 23. pantu; tā kā tas ir saistīts ar neobligāto maksājumu pārplānošanu un pārtraukšanu, un tā ir atšķirība no KNR 23. pantā paredzētā otrā pasākumu kopuma, kura gadījumā prasīts apturēt saistības vai maksājumus, ja dalībvalstis ekonomikas pārvaldības procesā nespēj veikt korektīvus pasākumus;
- G. tā kā konkrētai valstij adresētu ieteikumu īstenošanas rezultāti dalībvalstīs nav apmierinoši, ko apliecina Komisijas novērtējums par to, kā īstenoti 279 šādi ieteikumi, kas sniegti 2012. un 2013. gadā, proti, 28 ieteikumi (10 %) bija pilnībā īstenoti vai to īstenošanā bija panākts ievērojams progress, 136 ieteikumu (48,7 %) īstenošanā bija sasniegts zināms progress, bet 115 (41,2 %) — neliels vai nekāds progress,

ESI fondu efektivitātes saistīšana ar pareizu ekonomikas pārvaldību

1. uzsver to, cik kohēzijas politikas instrumenti un resursi ir svarīgi, lai saglabātu investīciju ar Eiropas pievienoto vērtību līmeni dalībvalstīs un reģionos, sekmējot darbvietu radīšanu un sociāli ekonomisko apstākļu uzlabošanu, it īpaši, ja investīcijas ir būtiski samazinājušās ekonomikas un finanšu krīzes dēļ;

Trešdiena, 2015. gada 28. oktobris

2. uzskata, ka ESI fondu politikas mērķu un uzdevumu sasniegšanu nedrīkstētu kavēt ekonomikas pārvaldības mehānismi, kaut arī atzīstama ir to nozīme, veicinot stabilu makroekonomisko vidi un efektīvu, lietderīgu un uz rezultātiem orientētu kohēzijas politiku;
3. uzskata, ka KNR 23. pants būtu izmantojams tikai kā galējais līdzeklis, lai sekmētu ESI fondu efektīvu īstenošanu;
4. uzsver, ka atšķirībā no Eiropas pusgada cikla, ESI fondu programmām un mērķiem ir daudzgadu un ilgtermiņa raksturs; šajā sakarībā norāda uz nepieciešamību precizēt mehānismus Eiropas pusgada īstenošanai un aicina nodrošināt ciešu koordināciju gan starp šiem abiem procesiem, gan starp iestādēm, kas ir atbildīgas par to īstenošanu;
5. uzsver, ka Komisijai ir jāiesniedz baltā grāmata, kurā būtu ņemta vērā publisko investīciju ietekme ilgtermiņā un ar kuru izveidotu investīciju kvalitātes tipoloģiju, lai varētu precīzi noteikt tās investīcijas, kuras dod vislabākos rezultātus ilgtermiņā;
6. atgādina, ka kohēzijas politikai ir bijusi nozīmīga loma un tā būtiski palīdzēja, reaģējot uz makroekonomikas un fiskālajiem ierobežojumiem saistībā ar pašreizējo krīzi, jo laikā no 2007. gada līdz 2012. gadam tika veikta pārplānošana attiecībā uz vairāk nekā 11 % līdzekļu no pieejamā budžeta, lai risinātu visaktuālākās vajadzības un stiprinātu konkrētus pasākumus; šajā sakarībā uzsver, ka vairākās dalībvalstīs kohēzijas politikas ietvaros tika veikti vairāk nekā 80 % publisko investīciju periodā no 2007. līdz 2013. gadam;
7. prasa Komisijai sniegt papildu analītiskos datus par makroekonomisko mehānismu ietekmi un nozīmi uz reģionālo attīstību, par kohēzijas politikas efektivitāti un par mijiedarbību starp Eiropas ekonomikas pārvaldības ietvaru un kohēzijas politiku, kā arī sniegt konkrētu informāciju par to, kā kohēzijas politika veicina attiecīgo konkrētai valstij adresēto ieteikumu un Padomes ieteikumu īstenošanu;
8. aicina dalībvalstis pēc iespējas labāk izmantot elastību, kas jau pieejama saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem;

Pārplānošana saskaņā ar KNR 23. pantu

Vispārīgi apsvērumi

9. atgādina, ka jebkāds lēmums par pārplānošanu vai apturēšanu saskaņā ar KNR 23. pantu ir jāizmanto tikai ārkārtas situācijās un tam jābūt labi izvērtētam, rūpīgi pamatotam un piesardzīgi īstētam, norādot skartās programmas vai prioritātes, lai nodrošinātu pārredzamību un dotu iespēju pārbaudei un pārskatīšanai; turklāt uzsver, ka šādi lēmumi nedrīkst palielināt grūtības, ar ko reģioni un dalībvalstis jau saskaras sociāli ekonomiskās vides vai to ģeogrāfiskās atrašanās vietas un specifikas dēļ LESD 174. un 349. panta izpratnē;
10. uzskata, ka pašreizējā plānošanas periodā pieņemtajos partnerības nolīgumos un programmās ir ņemti vērā attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi un Padomes ieteikumi, tāpēc ir radīts labs pamats, lai izvairītos no jebkādas pārplānošanas vidējā termiņā, ja vien ekonomiskie apstākļi būtiski nepasliktināsies;
11. uzsver, ka bieža pārplānošana būtu neproduktīva un no tās būtu jāizvairās, lai netraucētu fondu pārvaldību vai neapdraudētu daudzgadu ieguldījumu stratēģijas stabilitāti un prognozējamību, kā arī novērstu jebkādu negatīvu ietekmi, tostarp ESI fondu apgūšanā;
12. šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas piesardzīgo pieeju attiecībā uz pārplānošanu un tās nodomu šo procesu veikt tikai minimāli nepieciešamajā apjomā; aicina īstenot t. s. agrīnās brīdināšanas pieeju, lai informētu attiecīgās dalībvalstis par pārplānošanas procedūras uzsākšanu saskaņā ar KNR 23. pantu, un uzsver, ka pirms ikviena pārplānošanas pieprasījuma jānotiek konsultācijām ar uzraudzības komiteju;

Trešdiena, 2015. gada 28. oktobris

13. aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar attiecīgajām dalībvalstīm visaptveroši analizēt visas citas pieejamās iespējas bez KNR 23. panta piemērošanas, lai risinātu tādus jautājumus, kas var sekmēt pieprasījumu veikt pārplānošanu;

14. pauž nožēlu par jebkādu nesamērīgu administratīvā sloga pieaugumu visos pārvaldes līmeņos un ar to saistītajām izmaksām, ņemot vērā stingros termiņus un pārplānošanas procedūras sarežģītību saskaņā ar KNR 23. pantu; brīdina, ka pārplānošanas procedūras saskaņā ar KNR 23. pantu var pārklāties ar turpmākajiem Eiropas pusgada cikliem; aicina Komisiju KNR 23. panta 16. punktā paredzētās pārskatīšanas gaitā apsvērt iespēju atkārtoti izvērtēt termiņu piemērošanu;

KNR horizontālie principi

15. pauž bažas par to, ka norādēs nav skaidras atsauces uz vispārējiem un horizontāliem principiem, kas noteikti KNR 4. līdz 8. pantā, un atgādina, ka KNR 23. panta interpretācijai ir jāatbilst šiem principiem un tie ir jāņem vērā, turklāt jo īpaši tas attiecas uz partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principiem kā arī regulu un vienoto stratēģisko satvaru kopumā; šajā sakarībā aicina Komisiju precizēt, kā šie principi īpaši tiks ņemti vērā, piemērojot KNR 23. panta noteikumus;

KNR 23. panta vietējā dimensija

16. uzsver, ka valsts parāda pieaugums galvenokārt ir saistīts ar dalībvalstu valdību īstenoto politiku un pauž nopietnas bažas, ka nespēja valstu līmenī pienācīgi risināt makroekonomikas problēmas var negatīvi atsaukties uz vietējā līmeņa iestādēm un ESI fondu saņēmējiem un pieprasītājiem;

17. atgādina, ka 2014.–2020. gada kohēzijas politikā paredzētie tematiskās koncentrācijas noteikumi pieļauj zināmu elastību dalībvalstu un reģionu vajadzību risināšanā un norāda, ka KNR 23. panta piemērošana var ierobežot šo elastību; atgādina, ka ir jāņem vērā galvenās teritoriālās problēmas, kā arī subsidiaritātes princips, kā paredzēts KNR 4. panta 3. punktā;

18. prasa Komisijai rīkoties saskaņā ar KNR 5. pantu un jau iepriekš un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un partneriem izvērtēt to, kāda ietekme un izmaksu lietderība reģionālā un vietējā līmenī būs jebkādiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar KNR 23. pantu;

19. uzsver, ka vietējās un reģionālās iestādes aktīvi jāiesaista jebkādā pārplānošanas pasākumā, turklāt uzskata — tā kā ESI fondi ir saistīti ar pareizu ekonomikas pārvaldību, Eiropas pusgadam būtu jāpiešķir teritoriāla dimensija, iesaistot arī minētās iestādes;

20. prasa Komisijai KNR 23. panta piemērošanā ievērot samērīguma principu, ņemt vērā situāciju tajās dalībvalstīs un reģionos, kas saskaras ar sociāli ekonomiskām grūtībām un kur ESI fondi nodrošina ievērojamu daļu investīciju, turklāt šāda rīcība vēl jo vairāk nepieciešama sakarā ar krīzi; uzsver, ka nedrīkst turpināt ietekmēt dalībvalstis un reģionus, jo īpaši tos, kuru attīstība ir atpalikusi;

Starptautiskā koordinācija, pārredzamība un atbildība

21. atgādina, ka spēcīga iestāžu koordinācija ir būtiska, lai nodrošinātu politikas virzienu pienācīgu sinerģiju un papildināmību, kā arī pareizas ekonomikas pārvaldības ietvara atbilstošu un stabilu īstenošanu un tā mijiedarbību ar kohēzijas politiku;

22. aicina nodrošināt atbilstošu informācijas plūsmu starp Komisiju, Padomi un Parlamentu un publisku diskusiju rīkot atbilstošā politiskā līmenī, lai nodrošinātu vienotu izpratni attiecībā uz to, kā interpretēt nosacījumus KNR 23. panta piemērošanai; šajā sakarībā atgādina, ka ir nepieciešams īpašs par kohēzijas politiku atbildīgs Padomes sastāvs, kas atbildētu par lēmumiem saskaņā ar KNR 23. pantu;

Trešdiena, 2015. gada 28. oktobris

23. uzskata, ka ir būtiski nodrošināt pārredzamību un atbildību, piešķirot Parlamentam tiesības īstenot demokrātisko pārraudzību pār KNR 23. pantā paredzēto pārvaldības sistēmu, ar kuru tiek ieviesti būtiski ierobežojumi attiecībā uz augšupējo sistēmu, kas ir svarīga kohēzijas politikas iezīme;

Maksājumu apturēšana

24. atgādina, ka par maksājumu apturēšanu lemj Padome, pamatojoties uz Komisijas ierosinājumu gadījumā, ja attiecīgā dalībvalsts nerīkojas efektīvi; uzsver KNR 23. pantā paredzētās nopietnās tiesiskās garantijas, lai nodrošinātu apturēšanas mehānisma izmantošanu vien ārkārtas gadījumos;

25. uzsver, ka jebkāda maksājumu apturēšana pēc būtības ir sods, un aicina Komisiju savu rīcības brīvību maksājumu apturēšanas ierosināšanā izmantot ar vislielāko piesardzību un stingri saskaņā ar KNR 23. panta 6. punktu, pirms tam pienācīgi izvērtējot visu attiecīgo informāciju un elementus, kas izriet no strukturētajā dialogā paustajiem viedokļiem;

26. saistībā ar kritērijiem apturamo programmu un maksājumu apjomu noteikšanai saskaņā ar pirmo pasākumu kopumu atzinīgi vērtē norādēs izmantoto piesardzīgo pieeju, atbilstoši kurai tiks ņemti vērā ekonomiskie un sociālie apstākļi dalībvalstīs, apsverot mikstinošus faktorus, kas līdzīgi tiem, kas saistībā ar apturēšanu paredzēti KNR 23. panta 9. punktā;

27. aicina Komisiju izveidot grafiku, lai atceltu KNR 23. panta 8. punktā paredzēto programmu apturēšanu;

Parlamenta loma saistībā ar KNR 23. pantu

28. pauž nožēlu, ka norādēs nav atsauču uz Parlamenta lomu, turklāt pat neraugoties uz to, ka KNR tika pieņemta saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un ka Parlaments pastāvīgi aicinājis pastiprināt demokrātisko atbildību un kontroli ekonomikas pārvaldības jomā;

29. uzskata, ka Parlamenta iesaistīšana jānosaka oficiāli, jo tas ir galvenais demokrātiskais garants KNR 23. panta 15. punkta pareizai piemērošanai, un tas jā dara, izmantojot precīzu procedūru, kas paredzētu apspriešanos ar Parlamentu visos posmos attiecībā uz pārplānošanas pieprasījumu pieņemšanu vai jebkādiem priekšlikumiem un lēmumiem par saistību vai maksājumu apturēšanu;

30. uzsver, ka nepieciešama pastāvīga, precīza un pārredzama sadarbība starpiestāžu līmenī un uzskata, ka šādas procedūras ietvaros būtu īstenojami vismaz turpmāk minētie pasākumi:

- Komisijai būtu nekavējoties jāinformē Parlaments par konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem un Padomes ieteikumiem, kas ir būtiski saistībā ar ESI fondiem, kā arī par finansiālas palīdzības programmām vai attiecīgiem grozījumiem, kuru rezultātā var tikt iesniegts pārplānošanas pieprasījums saskaņā ar KNR 23. panta 1. punktu;
- Komisijai būtu nekavējoties jāinformē Parlaments par jebkādu pārplānošanas pieprasījumu saskaņā ar KNR 23. panta 1. punktu vai jebkuru priekšlikumu lēmumam apturēt maksājumus saskaņā ar KNR 23. panta 6. punktu, pirms turpmākiem soļiem ļaujot Parlamentam paust savu nostāju rezolūcijas veidā;
- Komisijai būtu jāņem vērā Parlamenta paustā nostāja un jebkādi elementi, kas izriet no strukturētajā dialogā paustajiem viedokļiem saskaņā ar KNR 23. panta 15. punktu;
- Parlamentam būtu jāaicina Komisija paskaidrot, vai procesā ir ņemti vērā Parlamenta atzinumi un jebkuri citi viedokļi, kas pausti strukturētajā dialogā;
- par pārplānošanas pieprasījumiem informē Reģionu komiteju un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un uzklausa to viedokli;

Trešdiena, 2015. gada 28. oktobris

— Parlamentam, Padomei un Komisijai būtu jāiesaistās dialogā par KNR 23. panta piemērošanu, nodrošinot starpiestāžu koordināciju un pienācīgu informācijas plūsmu, kas ļautu uzraudzīt jebkādu procedūru piemērošanu saskaņā ar KNR 23. pantu;

31. aicina Komisiju saistībā ar KNR 23. panta piemērošanas pārskatīšanu ziņot par tā piemērošanas ietekmi un rezultātiem, ņemot vērā šā panta 17. punktu, tostarp sīki norādīt, cik lielā mērā ikviens pārplānošanas pieprasījums bija pamatots ar attiecīgo konkrētai valstij adresēto ieteikumu vai Padomes ieteikumu īstenošanu un vai ir uzlabojusies pieejamo ESI fondu ietekme uz izaugsmi un konkurētspēju tajās dalībvalstīs, kurās tiek īstenotas finansiālās palīdzības programmas, kā arī sniedzot datus par jebkādiem apturētajiem maksājumiem un attiecīgajām programmām;

o

o o

32. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstīm un to reģioniem.
